

หน้าออกสำหรับวันที่ตรงกับปฏิทินไทยที่ สสท. ได้ตกลงว่า ภาณุกถ. ด. เข็ม มีจุด
และแจ้งประวัติแก่ต้นฉบับแล้ว ๖๐ ฉบับแล้ว วัตถุประสงค์ทำอย่างไรก็ตามขอเชิญผู้เกี่ยวข้อง ๒๐๐๐ คน มี ๕๕๐

ปัญหาสำคัญในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยคือ เรายังขาดการวิจัย และข้อมูลที่จะช่วยให้สามารถหาวิธีการใหม่ ๆ มาปรับปรุงการเรียนการสอน¹ เท่าที่เป็นมา ปัญหาใหญ่ในการสอนภาษาไทยคือ ความเอาใจใส่ปรับปรุงมีน้อย ความไม่เข้าใจว่าการสอนภาษาไทยคืออะไร² ทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ผลที่ได้รับ คือเด็กอ่านหนังสือไม่ออก เด็กตกชั้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีการใหม่ ๆ เข้าช่วยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากปัญหการเรียนการสอนแล้ว ประเทศไทยต้องประสบปัญหาอื่น ๆ ทางการศึกษา ซึ่งทำให้การจัดการศึกษาและการเรียนการสอนโดยประสิทธิภาพลงไปด้วย ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ เช่น

1. ความต้องการทางการศึกษาของประชาชนมีมากขึ้น รัฐไม่สามารถจัดบริการได้อย่างเพียงพอ จากการวิจัยเปรียบเทียบอัตราส่วนเมื่อปี พ.ศ. 2514 ปรากฏว่า ประชากรในวัยเรียน (อายุ 7-24 ปี) มีทั้งหมด 15.066 ล้านคน สามารถรับเข้าเป็นนักเรียนได้ 6.436 ล้านคน จัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้ได้ 0.086 ล้านคน (1 %) และประชากรที่ไม่ได้เรียนมี 8.544 ล้านคน หรือ 56.70 % ของจำนวนประชากรในวัยเรียนทั้งหมด³ แสดงให้เห็นว่า รัฐไม่สามารถจะจัดการศึกษาให้ทั่วถึงได้ แม้กับประชากรที่อยู่ในวัยเรียน ประกอบทั้งในปัจจุบันนี้ถือว่า การศึกษาไม่ใช่เป็นเรื่องเฉพาะของเยาวชน แต่เป็นการศึกษาตลอดชีวิต เปิดโอกาสให้ศึกษาได้ตามจังหวะชีวิตของแต่ละคน⁴ ดังนั้นการจัดการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน โดยใช้วิธีการเท่าที่มีอยู่เดิมจึงทำได้ยากยิ่งขึ้น

¹ชนิกา พิชัยณรงค์สงคราม, "ปัญหาสำคัญในระบบการศึกษาไทย," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 11(มิถุนายน 2515):56.

²ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม (กรุงเทพมหานคร: ชุมชนส่งเสริมการใช้ภาษาไทย, 2519), หน้า 96.

³เสนีย์ พิทักษ์อรุณพิท, "สภาพการจัดการศึกษา และแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียน," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 12(กรกฎาคม 2515) : 3-5.

⁴อัมพร มีสุข, "สภาพปัจจุบันและแนวทางปฏิรูปการศึกษาไทย," วารสารจันทร์เกษม 120(กันยายน - ตุลาคม 2517) : 12.

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งทางด้านสติปัญญา ความสนใจและความถนัดที่แตกต่างกันทำให้แต่ละคนมีความสามารถทางการศึกษาต่างกันด้วย หลักการดำเนินการสอนนั้นจะต้องคำนึงถึงความสนใจและความสามารถของแต่ละบุคคลด้วย นักเรียนที่มีสติปัญญาดี เรียนได้เร็วควรจะได้เพิ่มพูนความรู้ให้สูงขึ้น การปลูกฝังนิสัยให้นักเรียนรู้จักศึกษาคนควาด้วยตนเองเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย¹ ทั้งนี้ครูจึงต้องอาศัยอุปกรณ์และวิธีการใหม่ ๆ เข้าช่วย เพื่อให้นักเรียนแต่ละคนได้เรียนตามความสามารถของตน

3. ปัญหาการเรียนการสอนไม่ทันตามเนื้อหาหลักสูตร เช่น อัตราเวลาเรียนไม่พอระดับความสามารถของนักเรียนมีน้อย ขาดอุปกรณ์ที่จะช่วยทวนเวลาเรียน ครูต้องใช้เวลาในการอบรมจรรยาบรรณ ทำให้นักเรียนที่ใฝ่เรียนไม่ทันพอ จึงสมควรแก้ไขโดยการใ้วิธีการใหม่ ๆ เข้าช่วย ใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนให้นักเรียนศึกษาคนควาเพิ่มเติมด้วยตนเองได้

เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ มีมากดังกล่าวนั้นแล้ว แนวทางปฏิรูปการศึกษาของไทย จึงไม่อาจอยู่ในกรอบเดิมเพียงอย่างเดียว จะต้องคิดนอกเหนือไปจากระบบโรงเรียน คำนวณนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้จัดหลักสูตรให้สอดคล้องตัวและเหมาะสมกับอนาคต ดังนั้นแนวนโยบายการวางแผนการศึกษาชาติฉบับใหม่ จึงได้เน้นถึงความสำคัญของการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยจัดให้มี ตำรา อุปกรณ์ และนำเทคโนโลยีมาใช้² โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นพื้นฐานและเครื่องมือที่จะใช้สำหรับศึกษาวิชาการสาขาอื่น ควรจะได้มีการปรับปรุง ทั้งวิธีการเรียนการสอน ความมุ่งหมาย และนำเทคโนโลยีมาใช้ให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการศึกษาในปัจจุบัน คือการช่วยให้เด็กใคร่จักดำเนินชีวิตของเขาเองให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระด้วยตนเอง และการศึกษาจะเน้นที่การเรียนไม่ใช่การสอน³

¹ หน่วยงานนี้เทศก กรมสามัญศึกษา, ประมวลการสอนหมวดวิชาภาษาไทย หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2519), หน้า 11.

² อัมพร มีสุข, "สภาพปัจจุบันและแนวทางปฏิรูปการศึกษาไทย," วารสารจันทร์เกษม: 10 - 12.

³ วิทยากร เชียงกูล, "ระบบการศึกษาตลอดชีวิต เป้าหมายใหม่สำหรับชาวโลก," คูนศึกษา 1(มกราคม - กันยายน 2515) : 74.

เท่าที่เป็นมาการศึกษาของไทยยังเน้นหนักในเรื่องการท่องจำ อุปกรณ์การเรียนการสอนมีจำกัด การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีน้อยมาก หากแต่คนห้องสมุด จึงจำเป็นต้องปรับปรุงตำราเรียนใหม่ เพราะสภาพปัจจุบันแตกต่างจากสมัยก่อนมาก เรียกได้ว่า คนในนี้ปัจจุบันอยู่ในยุคของเทคโนโลยี ซึ่งต่างจากโลกเก่าทั้งด้านเจตคติและค่านิยมของชีวิต¹

ในระหว่างปี ค.ศ. 1970 - 1980 มีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่สำคัญ คือเน้นการปฏิบัติและการเรียนด้วยการปฏิบัติ หมายถึงการเรียนนอกห้องเรียน และจัดให้ครูเรียนไปปฏิบัติจากชีวิตจริงในสังคม²

การเรียนนอกห้องเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะการศึกษามีใช้เรื่องเกี่ยวกับสมองด้านเดียว แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายเป็นส่วนรวม การเรียนด้วยการปฏิบัติจึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก จะต้องมีกรอบรับในอนาคต และจะต้องยอมรับว่าการเรียนในห้องเรียน เป็นเพียงการศึกษาเพิ่มเติม หรือเสริมประสบการณ์เท่านั้น มิใช่วัตถุประสงค์สำคัญในอันดับแรกของการศึกษา³ เมื่อสภาพต่าง ๆ เปลี่ยนไปเช่นนี้ การปรับปรุงการเรียนการสอน การอบรม จึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง หากมีทางที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ได้ก็จะต้องเอามาใช้⁴

ในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน ประเทศฟิลิปปินส์ ได้ใช้วิธีเรียนในโรงเรียน - นอกโรงเรียนกับนักเรียนระดับประถมศึกษามาแล้ว โดยวิธีการดังนี้⁵

¹ชนิกา พิชัยณรงค์สงคราม, "ปัญหาสำคัญในระบบการศึกษาไทย," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ : 49.

²ละเมียด ลิมอักษร, "บทบาทของอนาคตในการศึกษา," ประชาศึกษา 8(มีนาคม 2518) : 23.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

⁴ลาโรช บัวศรี, "คตินิยมและแนวทางการศึกษาไทยในอนาคต," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 4(พฤศจิกายน 2514) : 62 - 63.

⁵นวลจันทร์ โปธา, "วิธีเรียนในโรงเรียน - นอกโรงเรียน," วารสารการวิจัยทางการศึกษา 7(มิถุนายน 2520) : 23.

1. ครึ่งหนึ่งของนักเรียนเรียนในโรงเรียน อีกครึ่งหนึ่งเรียนนอกโรงเรียน
 2. สลับการเรียนกันไปพักละ 1 สัปดาห์
 3. ขณะอยู่ในโรงเรียนทำ post-test ที่คนได้ไปเรียนนอกโรงเรียน แล้วครูสอนเพิ่มเติมและปรับปรุงแก้ไข
 4. ขณะอยู่นอกโรงเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนด้วยตนเอง เช่น แบบเรียนแบบโปรแกรม หอสมุด ปรึกษาครูเป็นครั้งคราว
- ปรากฏว่าได้ผลดี และกำลังขยายใช้ในระดั้มัธยมศึกษาด้วย

ในประเทศไทยได้มีการแก้ปัญหาทางการศึกษาโดยวิธีต่าง ๆ ทั้งในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบ เช่น การเปิดและขยายสถานศึกษาเพิ่มขึ้น การเปิดเรียนระบบ 2 ผลัด การเร่งผลิตครูให้พอกับจำนวนนักเรียน เปิดการศึกษานักเรียน การเปิดสมัครสอบเทียบระดับชั้นประโยคและมหาวิทยาลัยเปิด เพื่อให้พอกับการขยายตัวทางการศึกษา แต่ก็มีปัญหาต่าง ๆ คิดตามมา เช่น กำลังงบประมาณ บุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถ จึงทำได้ในวงจำกัด ยังไม่เพียงพอกับการขยายตัวทางการศึกษา ดังนั้นแนวทางสำคัญทางหนึ่ง ก็คือการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งได้มีการทดลองและเริ่มใช้กันบ้างแล้ว เช่น วิทยุโรงเรียน การบรรยายทางวิทยุและโทรทัศน์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงการผลิตตำราและเอกสารประกอบการเรียน ใหญ่เรียนใช้ศึกษาด้วยตนเอง สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการขยายตัวและตื่นตัวทางการศึกษาของประชากรทุกเพศทุกวัย เกินกำลังที่รัฐจะจัดบริการโดยในระบบเดิมให้ได้อย่างทั่วถึงได้

การศึกษาแนวใหม่จึงเน้นที่การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นหลัก ไม่ใช่เป็นแบบเดิมที่ครูคือแหล่งความรู้ เป็นแม่พิมพ์ที่นักเรียนจะต้องทำตาม หรือการศึกษาจะต้องฟังผู้นสอนเสมอไป การศึกษาจะต้องส่งเสริมการพัฒนาตนเองโดยเรียนรู้เอง¹

สิ่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น โดยเฉพาะผู้ที่เริ่มตนศึกษาค้นคว้าที่ยังไม่ชำนาญ และยังไม่รู้แนวทางการเรียน เพราะติดอยู่ในระบบเก่า คือต้องมีครูเป็นผู้แนะ อาจมีปัญหามาก จึงต้องเริ่มต้นไปตามลำดับจนเข้าใจวิธีการ จึงจะศึกษาได้ผลดี เครื่องมือที่จะ

¹ อัมพร มีสุข, "สภาพปัจจุบันและแนวทางปฏิรูปการศึกษาไทย," วารสารจันทร์เกษม :

ช่วยให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองได้คิดในตนเอง มีหลายอย่าง เช่น เครื่องช่วยสอน ชุดการสอน บทเรียนแบบโปรแกรม เป็นต้น

บทเรียนแบบโปรแกรมนับเป็นสิ่งเหมาะสมที่จะใช้กับผู้เริ่มเรียนด้วยตนเอง เพราะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักสรุปแนวความคิดและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ เป็นการฝึกให้รู้จักคิดและหาเหตุผล สรุปข้อความรู้อย่างง่าย ๆ ไปตามลำดับ มีการเสริมแรง หรือให้กำลังใจผู้เรียนให้รู้จักเพลิดเพลินในการศึกษาไม่เบื่อง่าย

เกี่ยวกับบทเรียนแบบโปรแกรม ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าและให้ข้อคิดไว้อย่างต่าง ๆ ดังนี้

1. บิงยง ตันมณี¹ กล่าวว่า บทเรียนแบบโปรแกรมจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ได้ เช่น ช่วยในการศึกษาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ช่วยเพิ่มทักษะวิชาที่เรียน ช่วยขยายขอบเขตการศึกษาของแต่ละวิชา และช่วยเสริมความรู้จากการเรียนตามปกติในห้องเรียนอีกด้วย

2. สุพิทย์ กาญจนพันธุ์² ให้แนวคิดไว้ว่า จะช่วยแก้ปัญหาคุณภาพทางวิชาการ ในการบรรยายทางวิทยุ โทรทัศน์ เพราะบทเรียนแบบนี้ จะต้องปรับปรุงจนได้ผลแน่นอน ก่อนนำไปใช้โดยเฉพาะในต่างประเทศ เช่น อังกฤษ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ได้มีการส่งเสริมให้บริษัทเอกชน ผลิตบทเรียนแบบโปรแกรม เพื่อช่วยลดภาระของรัฐบาลกลางอีกด้วย

3. นิพนธ์ ศุขปริศิ³ กล่าวสรุปคุณค่าของบทเรียนแบบโปรแกรมว่า เป็นการส่งเสริมการเรียนตามเอกัตภาพ สนองความต้องการแต่ละบุคคลให้ได้เรียนตามความพอใจ และทำให้เกิดแรงกระตุ้น เพราะได้ทราบผลการเรียนของตนเองทุกชั้นตอน

¹ บิงยง ตันมณี, "บทเรียนสำเร็จรูป" (รายงานประกอบวิชา Independent Study แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515), หน้า 38.

² สุพิทย์ กาญจนพันธุ์, "บทเรียนแบบโปรแกรมกับการสอนระดับอุดมศึกษา," วารสารรามคำแหง 4(มกราคม 2520) : 120 - 121.

³ นิพนธ์ ศุขปริศิ, เทคโนโลยีการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์, 2519), หน้า 46.

4. นวีวรรณ นิ่งถิ¹ ไชยชิตเห็นว่ เมื่อมีปัญหาจากการสอนไม่ครบเนื้อหาหลักสูตร
อัตราเวลาไม่พอ จำนวนครูไม่สมคูลยกับนักเรียน นักการศึกษาจึงไค้คิดแบบเรียนสำเร็จรูปขึ้นให้
นักเรียนเรียนรูด้วยตนเอง โดยอ่านและคิดตามขอความที่มีไว้ในแบบเรียน นอกจากนี้ แบบเรียนยัง
ใหม่ประโยชน์แก่ผู้มีควมสนใจและต้องการจะเรียนรูวิชาตาง ๆ ไค้ด้วยตนเอง

จากขอคิดคังกล่าวแลคองให้เห็นว่ บทเรียนแบบโปรแกรมเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การเรียน
การสอนมีประสิทธิภพยิ่งขึ้น แต่ขอขงไรก็ตม ครูก็ตองคอยคูลยว่ นักเรียนประสพผลสำเร็จจาก
การเรียนหรือไม่เพียงไร นักเรียนคนใดเรียนไค้ชวหรือเร็ว จะไค้ช่วยเหลือให้ประสพผลสำเร็จ
จากการเรียนมากขึ้น

จากปัญหาและขอคิดตาง ๆ คังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยเห็นว่ ภาษาไทยเป็นวิชาสำคัญวิชาหนึ่ง
และนับเป็นวัฒนธรรมของชาติ เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร และใช้ศึกษาหาควมรู้วิชาการสาขา
ตาง ๆ ตลอดจนการประกอบอาชีพ แต่การสอนภาษาไทย ยังขาดควมเอาใจใส่และคิดค้นหาวิธีสอน
ที่ไค้ผลดี การผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอนภาษาไทยก็ยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ซึ่งนับเป็นควมรับผิดชอบ
ของผู้บริหารระดับสูง ลงมาถึงครูอาจารย์ที่ทำการสอนโดยตรง² จากการสำรวจวิธีสอนภาษาไทย
ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของ อมร จิตมัย ปรากฏว่ วิชาหลักภาษา เป็นวิชาที่นักเรียนไม่ชอบ
เรียนมากที่สุด³ หางค้นเนื้อหาวิชา นักเรียนเสนอควมคิดว่ มีขงเรื่องที่ยากเกินไป คือ คำ
สมาส สันธิ การแสดงอักษร ราชาศัพท ขนิศคำไทยและคำประสม⁴ เรื่องเหล่านี้จึงควรจะได้มีการ

¹ นวีวรรณ นิ่งถิ, "อันอาจะนำไปสู่บทเรียนสำเร็จรูป," วารสารศูนย์ศึกษา 3-4
(มีนาคม - เมษายน 2513) : 22 - 29.

² ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, "การสอนภาษาไทยกับค่านิยมในปัจจุบัน," วิทยาสาร
36 (ธันวาคม 2517) : 13.

³ อมร จิตมัย, "การสำรวจวิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญของ
โรงเรียนในจังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514), หน้า 52.

⁴ มีเพียา แสงสัตตัตถัน, "ปัญหาการใช้แบบเรียนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปี
การศึกษา 2514" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หน้า 57.

ปรับปรุงวิธีสอนให้น่าสนใจ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการสร้างคำใหม่ในภาษาไทย มักใช้คำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤตกันมาก ดังที่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช กล่าวไว้

ทุกวันนี้ เรามีความจำเป็นที่จะต้องบัญญัติศัพท์ขึ้นใหม่อยู่เสมอ เพราะมีสภาพการณ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นในโลกแทบจะทุกวัน สภาพการณ์และของต่าง ๆ เหล่านั้น จนทุกชาติทุกภาษาต้องบัญญัติศัพท์ตามกันไป ในภาษาอังกฤษนั้น เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องบัญญัติศัพท์ขึ้นใหม่ ผู้บัญญัติก็จะยึดคพจนานุกรมกรีกหรือละติน อันเป็นภาษาที่ตายแล้วเป็นหลัก เมืองไทยเราทุกวันนี้ก็มีวิธีการเช่นเดียวกัน เมื่อจำเป็นจะต้องบัญญัติศัพท์ขึ้นใหม่ ก็มักจะยึดพจนานุกรมบาลี สันสกฤต¹

การบัญญัติศัพท์ที่ใชภาษาบาลี สันสกฤต เรามักนำวิธีการของเขามาใช้ด้วย โดยเอาคำมาประสมกันตามแบบสมาสและสนธิ ดังนั้นเรื่องสมาสและสนธิจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องเรียนและค้นหาวิธีการเรียนการสอนที่ไ้ผลดีมาใช้ ผู้วิจัยเห็นว่าบทเรียนแบบโปรแกรมเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนเรื่องนี้ได้ จึงได้นำมาสร้างเป็นบทเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่อง "สมาสและสนธิ" สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตร พุทธศักราช 2518
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนที่สร้างขึ้น
3. เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนและให้ผู้เรียนใช้ศึกษาตนเอง
4. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องอื่น ๆ

สมมติฐานของการวิจัย

บทเรียนแบบโปรแกรมที่สร้างขึ้น จะใช้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 (The 90/90 standard)

90 ตัวแรกหมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนทั้งหมดทำได้จากบทเรียน

90 ตัวหลังหมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนทั้งหมดทำได้จากแบบทดสอบ

หลังจากเรียนบทเรียนแล้ว

¹ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช, โลกส่วนตัวของผม (พระนคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2511), 1 : 327.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม
2. เป็นเครื่องมือใหญ่เรียนรู้ศึกษาและทดสอบความเข้าใจด้วยตนเอง เป็นการประหยัดเวลาเรียนในห้องเรียน และช่วยเสริมประสิทธิภาพการสอนของครู
3. ช่วยให้ผู้เรียนรู้ฝึกการศึกษาด้วยตนเอง ตามแนวการศึกษาแผนใหม่ ไม่ต้องยึดแบบที่ครูเป็นหลักในการสอนทุกครั้ง
4. ช่วยส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
5. เป็นแนวทางสำหรับสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องอื่น ๆ และแนวทางการวิจัย

ต่อไป

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ใช้ทดลองกับกลุ่มประชากรที่ไม่เคยเรียนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรมมาก่อน และใช้ทดลองกับประชากรเพียง 2 กลุ่ม จึงอาจจะไม่เป็นตัวแทนที่ดีก็ได้ เมื่อนำบทเรียนไปใช้กับกลุ่มอื่น ค่าของประสิทธิภาพอาจคลาดเคลื่อนไปบ้าง

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาวิธีสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมทั้งแบบเส้นตรงและแบบสาขา
2. ศึกษาเนื้อหาวิชาเรื่อง "สมาส สนธิ" ตามหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ประกอบกับประมวลการสอน แบบเรียน และตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสมาส สนธิ
3. พิจารณาเลือกวิธีเขียนบทเรียนที่เหมาะสมมาใช้
4. ตั้งความมุ่งหมายทั่วไปและความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียน
5. สร้างบทเรียนแบบโปรแกรมตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
6. สร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนบทเรียน (pre-test and post-test) ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และทำการทดสอบวิเคราะห์เลือกข้อสอบที่ดีไว้ใช้
7. นำบทเรียนแบบโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

โดยทดลองเป็น 3 ชั้น คือ

7.1 ชั้นรายบุคคล ทดลอง 2 ครั้ง

7.2 ชั้นกลุ่มเล็ก 10 คน ทดลอง 1 ครั้ง

7.3 ชั้นภาคสนาม 100 คน ทดลอง 2 ครั้ง

8. นำผลการทดลองชั้นภาคสนามมาวิเคราะห์ เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนที่สร้างขึ้น ด้วยวิธีทางสถิติ แล้วเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางและบรรยาย

คำจำกัดความของการวิจัย

บทเรียนแบบโปรแกรม (Programmed Lesson) หมายถึงบทเรียนที่สร้างขึ้นโดยจัด ลำดับประสบการณ์ใหญ่ เร็บนูไปตามลำดับชั้น จนมีความสามารถตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยอาศัย หลักความสัมพันธ์ของสิ่งเร้ากับการตอบสนอง

กรอบ (frame) หมายถึงเนื้อหาความรู้ หรือกิจกรรมที่แบ่งย่อยออกเป็นตอนสั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และคิดไปตามลำดับ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกโดยตอบคำถาม หรือ เติมข้อความลงไปได้

ผู้เรียน (Student) หมายถึงนักเรียนของโรงเรียนวรนารีเฉลิม ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นจำนวน 102 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 100 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา วิทยาลัยครูสงขลา 10 คน

สมาส (Samasa) หมายถึงการสร้างคำใหม่ในภาษาไทย ที่เกิดจากการนำคำที่รับ มาจากภาษาบาลี สันสกฤตมาต่อกัน

สนธิ (Sandhi) หมายถึงการสร้างคำใหม่ในภาษาไทย ที่เกิดจากการนำคำที่รับมาจาก ภาษาบาลี สันสกฤตมารวมกัน โดยกลมกลืนเสียงพยัญชนะคำหน้า กับพยัญชนะคำหลังเข้าด้วยกัน ให้เสียงกลมกลืนเข้าเป็นคำเดียวกันสนิท

ขอบเขตของการวิจัย (ความจำกัดของการวิจัย)

1. เนื้อหาความรู้เรื่องสมาส สนธิ ที่กล่าวถึงในวิทยานิพนธ์นี้เน้นเฉพาะวิธีการที่เรา นำ มาใช้มาก ส่วนวิธีสมาส สนธิ ของภาษาบาลี สันสกฤต เพียงแต่ชี้ให้เห็นวิธีการโดยย่อเท่านั้น จะ ไม่นำมากล่าวทั้งหมด

2. ระบุเนื้อหาความรู้ใหม่ที่เรียนแบบโปรแกรม ปิดขอบเขตเนื้อหาความรู้
มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 เนื้อหาที่เกินระดับความรู้ในหลักสูตร จะไม่นำมาสร้างเป็น
บทเรียนนี้

3. บทเรียนแบบโปรแกรมนี้ออกใช้กับกลุ่มประชากรที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2520 ของโรงเรียนวรนาวิเฉลิม จังหวัดสงขลา จำนวน 102 คน ระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2521 จำนวน 100 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชา
การศึกษา วิทาลัยครูสงขลา จำนวน 10 คน ผลการวิจัยทดสอบประสิทธิภาพจึงอาจเปลี่ยนไปได้
บ้าง เมื่อใช้กับผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ ที่มีสภาพแตกต่างกัน

4. เนื่องจากการทดลองบทเรียนกับผู้ที่ยังไม่เคยเรียนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรมมาก่อน
ผลจึงอาจคาดเคลื่อนจากความเป็นจริงไปบ้าง

